

Week 9: ABY – clauses (clauses with the conjunction aby)

(CLASS BOOK P. 157)

- 1) The first type – clauses of object, these clauses answer the question CO? (= What) and are used after the following sentences expressing recommendations, advice, wishes, requests, commands or warnings:**

CHTÍT, ŘÍKAT/ŘÍCT, DOPORUČOVAT/DOPORUČIT, PROSIT/POPROSIT, RADIT/PORADIT, ŽÁDAT/POŽÁDAT and some others.

Chci, **ABYCH** dokončil studium včas. = JÁ (= I want **me** to finish **my** studies on time.)

Chci, **ABYS** dokončil studium včas. = TY (= I want **you** to finish **your** studies on time.)

Chci, **ABY** Petr dokončil studium včas. = ON (= I want **Peter** to finish **his** studies on time.)

Chci, **ABY** naše dcera dokončila studium včas. = ONA (= I want **our daughter** to finish **her** studies on time.)

Chci, **ABYCHOM** dokončili studium včas. = MY (=I want **us** to finish **our** studies on time.)

Chci, **ABYSTE** dokončili studium včas. = VY (=I want **you** to finish **your** studies on time.)

Chci, **ABY** dokončili studium včas. = ONI (=I want **them** to finish **their** studies on time.)

More examples:

Řeknu kamarádovi/mu, **ABY (on)** přišel zítra.

Řeknu kamarádce/jí, **ABY (ona)** přišla zítra.

Řeknu kamarádce a kamarádovi/jim, **ABY (oni)** přišli zítra.

Profesor mi (=já) řekl, **ABYCH** přišel zítra.

Řekli jsme ti (= ty), **ABYS** nikam nechodil/a zůstal doma.

Doktorka nám (=my) řekla, **ABYCHOM** přišli zítra.

Řekla jsem vám (= vy), **ABYSTE** nikam nechodili.

- 2) The second type – clauses of purpose, these clauses answer the question PROČ? (= Why? For what purpose?)**

Učím se česky, **abych** mohl mluvit s pacienty. (= Učím se česky, protože chci/musím mluvit s pacienty)

Irena drží dietu, **aby** zhubla. (= Irena drží dietu, protože chce/musí zhubnout.)

Cestujeme, **abychom** viděli jiné země. (= Cestujeme, protože chceme vidět jiné země).

Proč jíš každý den zeleninu a ryby? – **Abych** byl zdravý.

► **6. Procvičujte objektové „aby-věty“. Pamatujete si, co říká Petr Evě a Eva Petrovi v dialogu na straně 153? Doplňte věty podle modelu. Pozor na druhou pozici!**

Například: Dej na sebe pozor! – Petr říká Evě, aby na sebe dala pozor.

1. Nečti večer dlouho! – Petr říká Evě, aby
2. Jdi brzy spát! – Petr říká Evě, aby
3. Zavolej mi! – Petr říká Evě, aby
4. Neboj se! – Eva říká Petrovi, aby
5. Nedělej si starosti! – Eva říká Petrovi, aby
6. Užij si to! – Eva říká Petrovi, aby
7. Měj se hezky! – Eva říká Petrovi, aby
8. Pozdravuj kolegy! – Eva říká Petrovi, aby

► **7. Procvičujte objektové „aby-věty“ s dalšími slovesy podle modelu.**

Například: doktor mi doporučuje – nekouřit – Doktor mi doporučuje, abych nekouřil/a.

1. sestra mě prosí – vzít její dceru na dovolenou
2. číšník mi doporučuje – dát si dražší víno
3. maminka mi říká – moc neutrácet
4. doktorka mi radí – brát nový lék
5. babička mě prosí – zítra přijít
6. kolega mě žádá – nemluvit tak hlasitě
7. učitelka mi říká – psát domácí úkoly
8. ředitel chce – přijít v sobotu do práce

► **8. Procvičujte účelové „aby-věty“. Vysvětlete dětem, proč to musí dělat.**

Například: nosit brýle – dobře vidět – Musíš nosit brýle, abys dobře viděl/a.

1. jíst ovoce a zeleninu – být zdravý/á
2. chodit večer na procházku – dobře spát
3. sportovat – nebýt tlustý/á
4. učit se česky – rozumět, mluvit a psát
5. cestovat – poznat jiné země

Week 8: TM9: Vyšetření pacienta

1 Listen to the dialogue Preventivní prohlídka and answer. (TM, CD1/21) ([link](#))

1. Co potřebuje pacientka a proč? A) _____; B) _____
2. Co lékař vyšetřuje?
 - a. _____
 - b. _____
 - c. _____ a _____
 - d. _____
3. Jaké očkování pacientka chce? _____

2 Listen and answer. (TM CD1/22) ([link](#))

1. Jaké potíže má pacientka? _____
2. Jak dlouho má ty potíže? _____
3. Co s potížemi dělala? _____
4. Na jaké vyšetření půjde? _____
5. Kde je to vyšetření? _____
6. Na co musí počkat? _____

3 Complete the sentences with one word. Choose from the box, use it in the correct form. Each verb should be used once.

určit (stanovit), došlápnout, poslat, propustit, lehnout si, objednat, pořívat, píchnout, očkovat, poslechnout, přijmout, udělat, prohmatat, doporučit, změřit, napsat (vystavit), nařídít

1. Včera pana Horáka _____ z nemocnice. (*oni*)
2. Paní Janáčkovou _____ do nemocnice (*oni*), protože jí lékař _____ hospitalizaci.
3. (*pacient říká*) Potřebuju _____ proti tyfu, protože pojedou na dovolenou do Afriky.
4. (*pacient říká*) Sestro, můžete mě prosím _____ k paní doktorce na příští týden? Mám čas každé dopoledne.
5. (*lékař říká*) Paní Coufalová, musím vás _____ na ultrazvukové vyšetření štítné žlázy.
6. (*lékař říká*) Sestro, můžete _____ paní Coufalové tlak a _____ jí odběry. A také jí musíme _____ injekci proti bolesti.
7. (*lékař říká*) Pane Vlasáku, nemůžu _____ diagnózu bez výpočetní tomografie (CT).
8. (*lékař říká*) Paní Janouchová, nemůžete chodit do práce, já vám _____ neschopenku.
9. (*lékař říká*) Paní Jiránková, nejdříve se vám _____ do krku a potom si _____ srdce.
10. (*pacient říká*) Paní doktorko, noha mě hrozně bolí, vůbec na ni nemůžu _____.
11. (*lékař říká*) _____ si na lehátko, já vám _____ břicho.

12. (*pacient říká*) Paní doktorko, pořád mě bolí hlava a v noci nespím, můžete mě _____
k nějakému specialistovi?

4 Match left and right column.

1. Svlekněte se	A. na záda.
2. Zakloňte	B. tričko.
3. Sundejte si	C. ústa.
4. Dotkněte se	D. hlavu.
5. Otevřete	E. pravé koleno.
6. Pokrčte	F. dech.
7. Vyplázněte	G. do půl těla.
8. Lehněte si	H. podél těla.
9. Dejte ruce	I. prstem špičky nosu.
10. Zadržte	J. jazyk.

5 Complete.

Lékař chce říct: (infinitiv after the modal verb)	Lékař říká: (formal imperative)	Doktor mi řekl (abych-form)
Musíte otevřít ústa.		
Musíte vypláznout jazyk.		
Musíte říct ááá.		
Musíte zavřít oči.		
Musíte si zakrýt jedno oko.		
Musíte číst písmena.		
Musíte si vzít brýle.		
Musíte si sundat brýle.		
Musíte se dotknout prstem špičky nosu.		
Musíte sledovat můj prst.		
Musíte polknout .		
Musíte předklonit hlavu.		
Musíte dát bradu na prsa.		
Musíte zaklonit hlavu.		
Musíte otočit hlavu doprava.		
Musíte zvednout ramena k uším.		

Week 9: Homework: 1 Listen and answer the questions in full sentences. ([link](#))

(zdroj: CZKEY_online platform for Learning Medical Czech, only for internal use!)

1. Koho Roye vyšetřuje?
2. Jak je pacientce?
3. Co vyšetřuje jako první?
4. Proč poklepe pacientce na hlavu?
5. Na co je pacientka alergická?
6. Proč se musí pacientka vysvléknout do půl těla?
7. Co pacientku bolí?
8. Proč pacientku bolí klouby?

2 Listen first part of the dialogue and complete missing words.

Student: Dobrý den, paní Jeřábková. Jsem Roye Mauthner, student medicíny v 5. ročníku. Můžu vás _____ (1) a položit vám pár _____ (2)?

Pacientka: Ano, těší mě, jsem Jana Jeřábková.

Student: Jak se dnes _____ (3)?

Pacientka: Docela dobře.

Student: To rád slyším. Nejdříve vám vyšetřím hlavu a krk. Pak si _____ (4) vaše srdce a plíce. A taky se _____ (5) na horní a dolní končetiny. Kdyby vám bylo něco nepříjemné, řekněte mi to.

Pacientka: Ano. Mluvíte moc dobře česky, pane Mauthnere.

Student: Děkuju, snažím se. Ale někdy ještě všemu nerozumím. Tak, začneme. Pohodlně se posadte. Teď vám trochu _____ (6) na hlavu. Bolí to?

Pacientka: Vůbec ne.

Student: Paní Jeřábková, teď se na mne podívejte, ano tak. Máte trochu červené oči, nepálí vás? A dolní víčka máte oteklá.

Pacientka: Ano, mám alergii na pyly, letos mě to docela trápí.

Student: Můžete otevřít ústa? Výborně, můžete je zavřít. Teď _____ (7) hlavu doleva. A doprava. Můžete se trochu zaklonit? A teď _____ (8) bradu na prsa. Nebolí vás za krkem?

Pacientka: To ano, mám úplně ztuhlý krk.

Student: Teď se postavím za vás a sáhnu si na štítnou žlázu... Polkněte. _____ (9) vám ještě uzliny... Normální nález, nejsou zvětšené. Poslechnu si krční tepny..., v pořádku. Můžete si svléknout kabátek od pyžama?

Pacientka: Samozřejmě....

Student: Teď vám poklepu zezadu na hrudník... Vyšetřím vám srdce a plíce. _____ (9) s otevřenými ústy. _____ (10) dech a chvíli nedýchejte. Vydechněte. Výborně. A teď _____ (11) po mně: „Jedna, dva, tři...“.

Pacientka: Jedna, dva, tři.

Student: „Zahrada“.

Pacientka: Zahrada.

Student: Výborně. Ještě vám vyšetřím břicho. _____ (12) si na lůžko a pokrčte nohy. Paže jsou volně podél těla. Bolí to, když tady zatlačím?

Pacientka: Ne, nebolí.